

4. Закон України «Про освіту» (2017) Відомості Верховної ради України. 2017. № 2144-VIII (Постанова від 5 вересня 2017 року) (дата звернення 03.03.2019).

5. Кільченко А. Базові поняття і терміни веб-технологій Київ: ІТЗН НАПН України, 2014.49 с.

6. Крамаренко Т. Застосування систем комп'ютерного контролю в професійній діяльності майбутніми інженерами-педагогами. *Вісн. Луганського нац. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка*. Луганськ. Альма-матер, 2009. № 23 (186). С. 52-61.

7. Шевчук Б. Теоретичні передумови використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання майбутніх інженерів-педагогів. № 3 (158). 2018. С. 141–149.

УДК 378(430)

Рокіцька Н.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології та
методики навчання німецької мови
Тернопільського національного педагогічного
університету імені В. Гнатюка
ndaniw@ukr.net

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Проблема підготовки вчительських кадрів – фахівців нової генерації, здатних до активного життя, ефективного виконання своїх професійних функцій і громадянських обов'язків, володіння щонайменше двома іноземними мовами – залишається актуальною і сьогодні, хоч у різних країнах її розв'язують по-різному. Так, в економічно розвинених державах світу ставлять питання здебільшого про підвищення якості професійної підготовки та підвищення кваліфікації вчителів.

Про посилення інтересу українських науковців до проблем змісту і структури професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов та підвищення їх кваліфікації у різних країнах ЄС свідчать дослідження Н. Авшенюк, В. Базової, В. Базуріної, В. Гаманюк, О. Голотюк, І. Задорожної, Л. Пуховської та інших.

Щодо зарубіжних авторів, особливої уваги заслуговують розвідки таких вчених, як Р. Алан, М. Грінфелл, Г. Мехнерт, Г. Калльвейт, М. Келлі, К. Клемм, В. Макевой, К. Ферзе, Х. Фюр та ін.

У контексті Лісабонської стратегії розвитку Європи розв'язання цієї проблеми набуває нового значення. Упродовж останнього десятиріччя в ЄС спостерігається динаміка зростання ролі англійської, німецької, французької, італійської та іспанської мов, що спонукає до активного їх вивчення. Сьогодні мовна компетентність є однією з пріоритетних умов успішного

працевлаштування та побудови кар'єри в Європі. З огляду на це, актуальними залишається якість занять з іноземної мови, зростає потреба у висококваліфікованих учителях/викладачах іноземних мов.

З метою покращення професійної підготовки вчителів іноземної мови та підвищення ефективності вивчення іноземних мов ЄС та Рада Європи розробили кілька освітніх програм. Впроваджуються вони з 1995 року за рішенням Європейської Комісії. У європейських країнах функціонують спеціальні проекти та освітні програми: «Сократ» (SOCRATES), «Еразм» (ERASMUS), «Лінгва» (LINGUA), «Коменський» (COMENIUS), «Комет» (KOMET) та ін. Програми ERASMUS та LINGUA діють з метою розширення лінгвістичного обміну студентів між ВНЗ 27 країн-партнерів, які є членами ЄС. Особливість цих програм полягає в тому, що вони діють відповідно до встановленого плану, який визначає термін проходження програми та обов'язково вказує розмір фінансового забезпечення. Так, програма COMENIUS зосереджена на шкільних обмінах, грантах для стажування вчителів у країні, мову якої вони викладають чи будуть викладати в майбутньому, міжнародних проектах з розробки дидактичних матеріалів та курсів для учнів і вчителів [1, с. 31].

Генеральний Директорат з питань освіти і культури Європейської Комісії в доповіді «Підготовка вчителів іноземної мови: пріоритети Європи» (2002 р.) підсумував та дав оцінку п'ятирічній діяльності у галузі базової європейської підготовки вчителів іноземної мови, окресливши різні аспекти обговорюваної проблеми [3, с. 4].

Домінуючим дослідженням для європейських науковців, котрі координують та розробляють перспективні плани у професійній підготовці вчителів іноземної мови, став «Європейський профіль з мовної освіти вчителя (рекомендації)» (2004р.), у якому запропонована мовна підготовка вчителя у ХХІ ст. Йдеться, зокрема, про початкову та післядипломну підготовку вчителя іноземної мови, розроблено рекомендації для укладачів освітньо-мовної політики та викладачів-мовників у Європі. Мета цього документа – це реалізація переліку рекомендацій у створенні навчальних програм з підготовки вчителя іноземної мови та використання його як путівника вчителями-практиками. Напрацювання провідних вчених демонструє інструментарій із 40 пунктів, які пропонується включати до змісту навчальних програм з підготовки вчителів іноземних мов з метою забезпечення їх необхідними навичками і знаннями та іншими професійними компетенціями, збільшити їхній професійний розвиток, надати більшої прозорості та портативності їхнім кваліфікаціям [2].

Успішне впровадження рекомендаційних документів Ради Європи з питань мовної освіти (одним із постулатів ЄС є вимога, що європейці повинні володіти, окрім мови своєї країни, щонайменше двома іншими мовами, якими спілкуються в країнах-членах ЄС) та принципів Болонської декларації в освітню систему України набуває нового значення ефективність і якість європейських освітніх систем. Відповідно вітчизняна система освіти значною мірою залежить від рівня кваліфікації та професійної підготовки вчителя

іноземної мови.

У сучасних міжнародних документах щодо модернізації професійної підготовки вчителів іноземних мов таких, як «Професійне навчання вчителя та його розвиток» (2008), доповідь Ради Європи «Результати стратегічної європейської співпраці у навчанні та професійній підготовці» (2009), відзначається, що сучасні освітні трансформації мають сприяти впровадженню європейського виміру в підготовці вчителів іноземних мов.

Відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна –2020», прийнятої в січні 2015 р., наріжним фактором реформування освіти є вивчення іноземних мов як пріоритет внутрішньої політики України щодо інтеграції в ЄС. З огляду на це, у контексті загальноєвропейської консолідації, одним з пріоритетних напрямів освітньої діяльності нашої держави є підготовка сучасного вчителя – фахівця нової генерації.

Література

1. Пуховська Л. П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності: [монографія] / Л. П. Пуховська. – К.: Вища школа, 1997. – 179 с.
2. European Profile for Language teacher education. – A frame of reference. Final Report, 2004. – 124 p.
3. The training of teachers of a foreign language: Development in Europe. Main Report, 2002. – 90 p.
4. Гаманюк В. Іншомовна освіта Німеччини в контексті загальноєвропейських інтеграційних процесів: теорія і практика / В. А. Гаманюк. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. – 374 с.

УДК 53 (07)

Романишина Л.М.,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

Вихрущ В.О.,

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та соціального управління
Інституту психології та права Національного університету
Львівська політехніка»

ЗМІСТ ОСВІТИ ЯК ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні кожна людина повинна прагнути стати «людиною справи», людиною, яка здатна знаходити і приймати нестандартні, «проривні» рішення, які дозволяють розширити людські можливості. Освіта перетворює і спрямовує життя суспільства, зберігаючи у ньому все те, що має цінність для людини; визначає стратегію і реалістичні умови розвитку суспільства, перетворюючи його із «суспільства сьогодні» на «суспільство завтра», формує нове мислення громадян, нове бачення смислу життя. У такому контексті освіта виступає як